

3. LAKÓHELYEM TERMÉSZETI ÉRTÉKEI, NEVEZETESSÉGEI

3.1. ÁLTALÁNOS MŰVEK

BERNÁTH István: Magyarország természeti kincsei. Érd, 2021. 47, 1 p.

BERNÁTH István: Varázslatos kis tavaink. Érd, 2020. 64 p.

BODNÁR László: Nemzeti parkok a Kárpát-medencében. Eger, 2006. 267 p., 76 t.

FARKAS Orsolya – SZALMÁNÉ Csete Mária: Természetvédelmi értékek meghatározási folyamata, múltja, jelene és jövője. In: Tájökológiai Lapok, 2023. 1. sz. 3-19. p.
<https://journal.uni-mate.hu/index.php/tl/hu/article/view/4886/5025>

FUCSKÁR Ágnes: Magyarország természeti kincsei. Pécs, 2018. 176 p.

Geoparkok Magyarországon. Szerk. Tardy János. Bp., 2021. 340 p.

A helyi jelentőségű védett természeti területekkel kapcsolatos jogszabályi háttérrel. Az állami természetvédelem hivatalos honlapja
<https://termeszetvedelem.hu/a-helyi-jelentosegu-vedett-termeszeti-teruletekkel-kapcsolatos-jogszabalyi-hatterrol/>

ILLÉS Andrea: Magyarország világörökségei. Kitekintéssel a teljes Kárpát-medencére. Bp., 2021. 301, 2 p.

Interaktív természetvédelmi térkép. Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer hivatalos honlapja
https://web.okir.hu/hu/tart/index/234/Interaktiv_termeszetvedelmi_terkep

KALOTÁS Zsolt: Nemzeti parkok Magyarországon. Természet és táj. Pécs, 2004. 215 p.

Magyar nemzeti parkok és tájvédelmi körzetek. Debrecen, 2024. 62, 2 p.

MÉSZÁROS László: Magyarország természeti kincsei. Balaton, Duna, Tisza, hegyvidék, puszták. Bp., 2001. 127 p.

Natura 2000 elfogadott fenntartási tervek. Az Állami természetvédelem hivatalos honlapja
<https://termeszetvedelem.hu/elfogadott-fenntartasi-tervek/>

POLGÁRNÉ BALOGH Eszter: Helyi védett területek nyomában. Összefogással a természeti értékeink megőrzéséért című projekt bemutatása. In: Agrárkönyvtári Hírvilág, 2014. 1. sz.
https://www.mezogazdasagikonyvtar.hu/assets/Hirvilag/AH2014/1/osszefogással_termeszeti_ertekeinkert.htm

3.2. TANÖSVÉNYEKET ISMERTETŐ KIADVÁNYOK

BONA Gabriella: Bihari sík tanösvény. Debrecen, 2007. 20 p.

BUDAYNÉ KÁLÓCZI Ildikó: Élővilág a kisvasút mentén. Debrecen, 1998. 26 p.

DÉNES Margit: Annafürdő. Szarvasbogár tanösvény. Örökerdő tanösvény. Hőgyész, 24 p.

DOBAY Gábor: Hunyor tanösvény. Tamási, 2008. 15 p.

KOLLARICS Tímea: A tanösvények a magyar köztudatban. In: EDU, 2013. 1. sz. 159-172. p.
https://epa.oszk.hu/02900/02984/00003/pdf/EPA02984_edu_2013_1_159-172.pdf

KOLLARICS Tímea: A tanösvények szerepe a fenntarthatóságra nevelésben. In: Gyermeknevelés, 2014. 1. sz. 16-23. p.
https://epa.oszk.hu/02400/02411/00003/pdf/EPA02411_gyermekneveles_2014_1_016-023.pdf

MOLNÁR Attila: A Hortobágyi Nemzeti Park bemutatóterületei. Egyek-pusztakócsi mocsarak bemutatóterület. Górési tanösvény. Debrecen, 2007. 16 p.

NAGY Gábor: Tanösvény-túra. Tanösvények a Mecsekben, a Dél-Zselicben és a Villányi-hegységben. Pécs, 2005. 36 p.

Parkerdei tanösvény, Zalaegerszeg. Szerk. Székely Róbert. Zalaegerszeg, 2011. 19 p.

SZILI István: Földtani tanösvény, Gánt. Bp., 2004. 16 p.

Tanösvény a Bél-kőn. A Bél-kői természetvédelmi terület. Eger, 2016. 80 p.

Tanösvények. Általános ismertető. Tanösvénykereső. Magyar nemzeti parkok
<https://magyarnemzetiparkok.hu/tanosvenyek/>

VOJNITS András: Magyarország nemzeti parkjai. Országjáró séták. Bp., 2006. 34 p.

3.3. TERMÉSZETI ÉRTÉKEK MAGYARORSZÁG NAGYTÁJAI SZERINT

3.3.1. ALFÖLD

BORSÁNYI Attila: A Jásztelek-Pusztamizsei természetvédelmi terület értékei. In: Jászsági Évkönyv, 2021. 1. sz. 200-218. p.

https://matarka.hu/clik.php?cikkmutat=3361674&mutat=https://epa.oszk.hu/02200/02295/00029/pdf/EPA02295_jaszsagi_evkonyv_2021_200-218.pdf

Duna-Dráva Nemzeti Park. Szerk. Iványi Ildikó, Lehmann Antal. Bp., 2002. 406 p.

ERDEI Tímea – BOROMISZA Zsombor: Zagyva menti folyóparti tájak természetességének és esztétikai értékének lakossági megítélése kérdőíves felmérés alapján. In: Természetvédelmi Közlemények, 2024. 30. sz. 1-19. p.

<https://ojs.mtak.hu/index.php/termvedkozlem/article/view/17263>

FAZEKAS Georgina – ABONYI Tamás – NYESTE Krisztián József – ANTAL László: A Sajó menti kisvízfolyások halfaunájának természetvédelmi és ökológiai értékelése. In: Pisces Hungarici, 2016. 10. köt. 63-70. p.

https://matarka.hu/clik.php?cikkmutat=2489215&mutat=http://epa.oszk.hu/02200/02293/00010/pdf/EPA02293_pisces_hungarici_2016_10_063-070.pdf

HARKA Ákos: Ötvenéves a Tisza-tó. Ember alkotta paradicsom. In: Élet és Tudomány, 2023. 38. sz. 1198-1201. p.

<https://epa.oszk.hu/02900/02930/00511/pdf/>

A Hortobágyi Nemzeti Park természeti értékei. Bp., 1979. 15 p.

A Hortobágytól Bátorligetig. Az Észak-Alföld természeti értékei. Szerk. Rakonczay Zoltán. Bp., 2004. 417 p.

KALOTÁS Zsolt: A Duna-Dráva Nemzeti Park. A folyók felségterülete. Pécs, 2005. 239 p.

KALOTÁS Zsolt: A Körös-Maros Nemzeti Park. A természet szigetei. Pécs, 2008. 215 p.

KALOTÁS Zsolt: A Kiskunsági Nemzeti Park. A víz és szél formálta táj. Pécs, 2012. 208 p.

KITULJAK Eszter: Digitális ásványtár. Természettudományos értékmentés a szarvasi Vajda Péter Evangélikus Gimnáziumban. In: Tehetség, 2017. 3. sz. 13. p.

https://matarka.hu/clik.php?cikkmutat=2651080&mutat=http://www.mateh.hu/tehetsegujsag/Tehetsegujsag_2017_3.pdf

KONTRA László: Természeti értékek és természetvédelmi tervek az Alföldön. In: Búvár, 1974. 2. sz. 67-75. p.

MOLNÁR Antal: A Hajdúság természeti értékei. In: Hajdúsági Tükör, 2022. 2. sz. 11-12. p.
https://matarka.hu/clik.php?cikkmutat=3418576&mutat=https://epa.oszk.hu/03300/03331/00021/pdf/EPA03331_hajdusagi_2022_02.pdf

NAGY Antal – RÁCZ István András – ARNÓCZKYNÉ JAKAB Dóra: A Hortobágy egyenesszárnyú (Orthoptera) faunájának kutatása és természetvédelmi szempontú értékelése. In: Tájökológiai Lapok, 2019. 2. sz. 219-231. p.
<https://journal.uni-mate.hu/index.php/tl/hu/article/view/3519/3847>

NAGY Szabolcs: Füves élőhelyek természeti értékei és védelme az Alföldön. In: WWF-Füzetek, 1992. 2. sz. 5-22. p.

3.3.2. KISALFÖLD

Fertő-Hanság és a Tóköz. Kalauz turistáknak és természetbarátoknak. Szerk. Boda László. Szombathely, 2002. 216 p.

Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság. Természeti értékeink
<https://www.ferto-hansag.hu/hu/termeszetvedelem/termeszeti-ertekeink/novenyvilag.html>

KISS Béla – GÁSPÁR Ákos – JUHÁSZ Péter – LUDÁNYI Mercédesz – MÁLNÁS Kristóf - MIHALICZKU Erika – SZABÓ Tamás – MÜLLER Zoltán: Közösségi jelentőségű és védett vízi makroszkópikus gerinctelen fajok előfordulása a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság működési területén. In: Rence, 2017. 2. köt. 123-194. p.
<https://www.ferto-hansag.hu/hu/termeszetvedelem/termeszetvedelmi-kutatasok/publikaciok/rence-sorozat.html>

Lepketérkép - Győr-Moson-Sopron megye védett és veszélyeztetett lepkefajainak elterjedési térképe. In: Rence, 2020. 4. köt. 242 p.
<https://www.ferto-hansag.hu/hu/termeszetvedelem/termeszetvedelmi-kutatasok/publikaciok/rence-sorozat.html>

NAGY Csaba: A Fertő-Hanság Nemzeti Park. Ahol a puszták véget érnek. Pécs, 2007. 207 p.

SOMFAI Attila: Kisalföldi és alföldi mezővárosok különbözősége, kisvárosi értékek védelme. In: Tér és Társadalom, 2002. 1. sz. 59-98. p.
https://matarka.hu/clik.php?cikkmutat=75124&mutat=http://epa.oszk.hu/02200/02251/00007/pdf/EPA02251_Ter_es_tarsadalom1671.pdf

TAKÁCS Gábor – KESZEI Balázs – SCHMIDT Dávid: A Szigetköz kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület élőhelytérképezésének eredményei = Results of habitat mapping on the Natura 2000 site Szigetköz. In: Rence, 2017. 2. köt. 239-271. p.
https://matarka.hu/clik.php?cikkmutat=2797476&mutat=http://epa.oszk.hu/03200/03226/00002/pdf/EPA03226_rence_2_2017_239-271.pdf

TAKÁCS Gábor – SCHMIDT Dávid – KIRÁLY Gergely: Védett és közösségi jelentőségű növényfajok előfordulása a Győr környéki homokpusztákon. In: Rence, 2015. 1. köt. 99-179. p.

<https://www.ferto-hansag.hu/hu/termeszetvedelem/termeszetvedelmi-kutatasok/publikaciok/rence-sorozat.html>

3.3.3. ALPOKALJA

ALBERT Tibor: Alpokalja. Barangolások Kőszegen, környékén, Bükön és Burgenland tájain. Kőszeg, 2008. 176 p.

ALBERT Tibor: Alpokalja. Séták Kőszegen, környékén, Bükön és az Órvidék tájain. Kőszeg, 2010. 180 p.

EKK István: Nyugat-Dunántúl élővilága. Szombathely, 1983. 28 p.

HORVÁTH Ernő: Az Alpokalja kutatás hat esztendeje. In: Az Alpokalja kutatók I. konferenciája előadásainak kivonatai. Közlemények, 1976-1981. Szerk. Horváth Ernő. Szombathely, 1981. 15-20. p. (Alpokalja természeti képe, 1.)
https://library.hungaricana.hu/hu/view/MEGY_VASM_Praenorica_1/?pg=16&layout=s

HORVÁTH Ernő: Nyugat-Dunántúl föld és élettörténete. Szombathely, 1983. 26 p.

KIRÁLY Gergely – TAKÁCS Gábor – KIRÁLY Angéla: A Rábaköz (HUFH20001) Natura 2000 terület botanikai értékei, vegetációja, természetvédelmi kezelésének lehetőségei = Flora, vegetation and conservation management of the Rábaköz (HUFH20001) Natura 2000 site. In: Rence, 2017. 2. köt. 195-238. p.
https://matarka.hu/clik.php?cikkmutat=2797475&mutat=http://epa.oszk.hu/03200/03226/00002/pdf/EPA03226_rence_2_2017_195-238.pdf

MEZŐSI Gábor: Magyarország természetföldrajza. Bp., 2011. 269-280. p.

Magyarország tájai. Gödöllő, 2000-
4/1. köt. Nyugat-magyarországi-peremvidék. Alpokalja. 2005. 49 p.

Az Őrségi Nemzeti Park. Szerk. Bartha Dénes. Gencsapáti - Szombathely, 2016.
1. köt. 540 p.
2. köt. 545-980. p.

Az Őrségtől a Rábavidékig. Óriszentpéter, 2013. 48 p.

Sopron természeti értékei. Sopron, é. n.
<https://castanea.hu/kiadvanyaink>

Sopron környékének forrásai. Sopron, 2003.
<https://castanea.hu/kiadvanyaink>

Tanösvények. A Kőszegi kistérség - Írott-kő Natúrpark területén. Kőszeg, 2013. 22 p.

3.3.4. DUNÁNTÚLI-KÖZÉPHEGYSÉG

A Bakony. A természet kincsestára. Szerk. Harmat Beáta. Zirc, 2008. 128 p.

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság. Bioszféra-rezervátum
<https://www.bfnp.hu/hu/bioszfera-rezervatum-1>

DOBOS Irma – SCHEUER Gyula – KELE Sándor: A Dunántúli-középhegység északkeleti szárnyán kialakult karsztos hévízrendszer nyomelem adottságai. Bp., 2012. 84 p.

HAAS János – BUDAI Tamás: A Dunántúli-középhegység felső-triász képződményeinek rétegtani és fácieskérdései. Régi problémák újragondolása újabb ismeretek alapján. In: Földtani Közlöny, 2014. 2. sz. 125-141. p.
https://matarka.hu/clik.php?cikkmutat=2098849&mutat=http://epa.oszk.hu/01600/01635/00348/pdf/EPA01635_foldtani_kozlony_2014_144_2_125-141.pdf

HÉJA Gábor – FODOR László – CSILLAG Gábor – ORTNER, Hugo – KÖVÉR Szilvia: A Dunántúli-középhegység Keszthelyi-dombság komplex alakváltozástörténete. In: Central European Geology, 2022. 1. sz. 77-110. p.
<https://matarka.hu/clik.php?cikkmutat=3328532&mutat=https://akjournals.com/view/journals/24/65/1/article-p77.xml>

Magyarország tájföldrajza. Szerk. Pécsi Márton. Bp., 1967-
5. köt., A Dunántúli-középhegység. 1988. 499 p.
6. köt., A Dunántúli-középhegység. 1989. 494 p.

ORBÁN Róbert: Eörség tanösvény: Történeti, néprajzi, botanikai tanösvény Kercaszomor. Kercaszomor, 2003. 16 p.

TARI Gábor – HORVÁTH Ferenc: A Dunántúli-középhegység helyzete és eoalpi fejlődéstörténete a Keleti-Alpok takarós rendszerében: egy másfél évtizedes tektonikai modell időszerűsége. In: Földtani Közlöny, 2010. 4. sz. 483-510. p.
https://matarka.hu/clik.php?cikkmutat=1510989&mutat=http://epa.oszk.hu/01600/01635/00334/pdf/EPA01635_foldtani_kozlony_2010_140_4_483-510.pdf

VERESS Márton: Az Északi-Bakony fedett karsztja. Zirc, 1999. 167 p.

3.3.5. DUNÁNTÚLI DOMBSÁG

Duna-Dráva Nemzeti Park. Szerk. Iványi Ildikó et al. Bp., 2002. 406 p.

ERDŐS László: A magyar kikerics és a haragossikló otthona. A Villányi-hegység természeti értékei. In: Természet Világa, 2025. 8. sz. 414-420. p.

KALOTÁS Zsolt: A Duna-Dráva Nemzeti Park. A folyók felségterülete. Pécs, 2005. 239 p.

MAROSI Sándor – SZILÁRD Jenő: A Balaton somogyi peremvidékének geomorfológiai képe. In: Földrajzi Közlemények, 1958. 347-361. p.

Online hozzáférés az Arcanum Digitális Tudástár (ADT) hozzáférési pontokon:

https://adt.arcanum.com/hu/view/FoldrajziKozlemenyek_1958/?query=TEXT%3D%28Dun%C3%A1nt%C3%BAli+dombs%C3%A1g%29+TEXT%3D%28geomorfol%C3%B3giai+vizsg%C3%A1lat%29&pg=412&layout=s

Magyarország tájföldrajza. Szerk. Pécsi Márton. Bp.,
4. köt., A Dunántúli-dombság. 1981. 704 p.

Védett természeti területek. Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság honlapja
https://www.ddnp.hu/termeszetvedelem/vedett_termeszeti_teruletek

3.3.6. ÉSZAKI-KÖZÉPHEGYSÉG

Barlangok, élettelen természeti értékek. Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság honlapja
<http://anp.nemzetipark.gov.hu/barlangok-elettelen-termeszeti-ertekek>

Cserépfalui „Ördögtorony” tanösvény. Szerk. Kiss Gábor. Miskolc, 2003. 45 p.
<https://share.google/Gkm1d05kqwXQapaE8>

CSÍKY Gábor: Az Északi-középhegység területén végzett kincstári kőolajkutatások története és eredménye. In: Bányászati és Kohászati Lapok. Kőolaj és Földgáz, 1988. 5. sz. 152-155. p.

Online hozzáférés az Arcanum Digitális Tudástár (ADT) hozzáférési pontokon:

https://adt.arcanum.com/hu/view/BanyaszatiEsKohaszatiLapok_1988_KoolajEsFoldgaz/?query=%C3%89szaki-K%C3%B6z%C3%A9phegys%C3%A9g+ter%C3%BClet%C3%A9n+v%C3%A9gzett+kincst%C3%A1ri&pg=169&layout=s

Geopark kiadványok. Bükk Nemzeti Park Igazgatóság. Ökoturizmus
<https://www.bnpi.hu/hu/geopark-kiadvanyok-1>

HAVEL Alexandra – SALÁTA Dénes – HALÁSZ Gergely – OROSZ György – TORMÁNEKOVÁCS Eszter: A Börzsöny természeti értékeinek és fejlesztési lehetőségeinek összefüggései. In: Tájökológiai Lapok, 2023. 2. sz. 75-100. p.

<https://journal.uni-mate.hu/index.php/tl/hu/article/view/4956/5113>

HORUSITZKY Ferenc: Az Északi középhegység nyugati részének földtani áttekintése. In: Földrajzi Értesítő, 1954. 1-4. füz. 213. p.

Online hozzáférés az Arcanum Digitális Tudástár (ADT) hozzáférési pontokon:

https://adt.arcanum.com/hu/view/FoldrajziErtesito_1954/?pg=256&layout=s

KERTÉSZ Róbert – SÜMEGI Pál: Az Északi-középhegység negyedidőszak végi őstörténete. Ember és környezet kapcsolata 30.000 és 5.000 BP évek között a szubkárpáti régióban. In: A Nógrád Megyei Múzeumok évkönyve. Szerk. Szvircsek Ferenc. XXIII. köt. Salgótarján, 1999. 66-93. p.

https://library.hungaricana.hu/hu/view/MEGY_NOGR_Muzevkonyv1999/?pg=67&layout=s

LEÉL-ÖSSY Sándor: Az Északi középhegység geomorfológiai problémái. In: Földrajzi Értesítő, 1952. 1. füz. 54. p.

Online hozzáférés az Arcanum Digitális Tudástár (ADT) hozzáférési pontokon:

https://adt.arcanum.com/hu/view/FoldrajziErtesito_1952/?pg=59&layout=s

LÉGRÁDY György – VOJTKÓ András: Talajadottságok az Északi-középhegység egyes védett területein. In: Folia historico-naturalia Musei Matraensis = A Mátra Múzeum Közleményei, 2002. 26. évf. 105-114. p.

<https://share.google/yf9Kz2dgRd3k2TbpJ>

PEJA Győző: Geomorfológiai megfigyelések az Északi-középhegység laza kőzetű tömegmozgásos lejtőin. In: Földrajzi Értesítő, 1975. 2. füz. 123-139. p. Online hozzáférés az Arcanum Digitális Tudástár (ADT) hozzáférési pontokon:

https://adt.arcanum.com/hu/view/FoldrajziErtesito_1975/?query=Geomorfol%C3%B3giai+megfigyel%C3%A9sek+az+%C3%89szaki-k%C3%B6z%C3%A9phegys%C3%A9g+laza+k%C5%91zet%C5%B1+t%C3%B6megmozg%C3%A1sos+lejt%C5%91in&pg=138&layout=s

SOMOGYI Sándor: Az Északi-középhegység vízgazdálkodása. In: Földrajzi Értesítő, 1992. 1-4. füz. 163-177. p.

https://hungarian-geography.hu/konyvtar/geobull1992_pdf.html

SZEBÉNYI Lajos: Felszín alatti vízforgalom meghatározása a Dunántúli-középhegység északi részén. In: A Magyar Állami Földtani Intézet évi jelentése, 1974. 487-505. p.

https://matarka.hu/clik.php?cikkmutat=2186890&mutat=http://epa.oszk.hu/02900/02934/00123/pdf/EPA02934_mafi_evi_jel_1974_487-505.pdf

VITÁLIS György: Az Északi-középhegység vízföldtani tömbszelvénye. In: Földrajzi Közlemények, 1988. 3-4. sz. 197-201. p., 1 t.

Online hozzáférés az Arcanum Digitális Tudástár (ADT) hozzáférési pontokon:

https://adt.arcanum.com/hu/view/FoldrajziKozlemenyek_1988/?pg=210&layout=s

Összeállította:
Spiegler-Kutasi Nikoletta